

РЕПУБЛИКА БЪГАРИЯ
Министерство на труда
и социалната политика

unicef
за всяко дете

НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ 6-7 ноември 2025 г. Велико Търново

**„ОТ ДНЕС КЪМ УТРЕ:
ВЪЗМОЖНОСТИ И ВИЗИЯ
ЗА ПРОМЯНА И РЕФОРМА
В РЕЗИДЕНТНАТА ГРИЖА“**

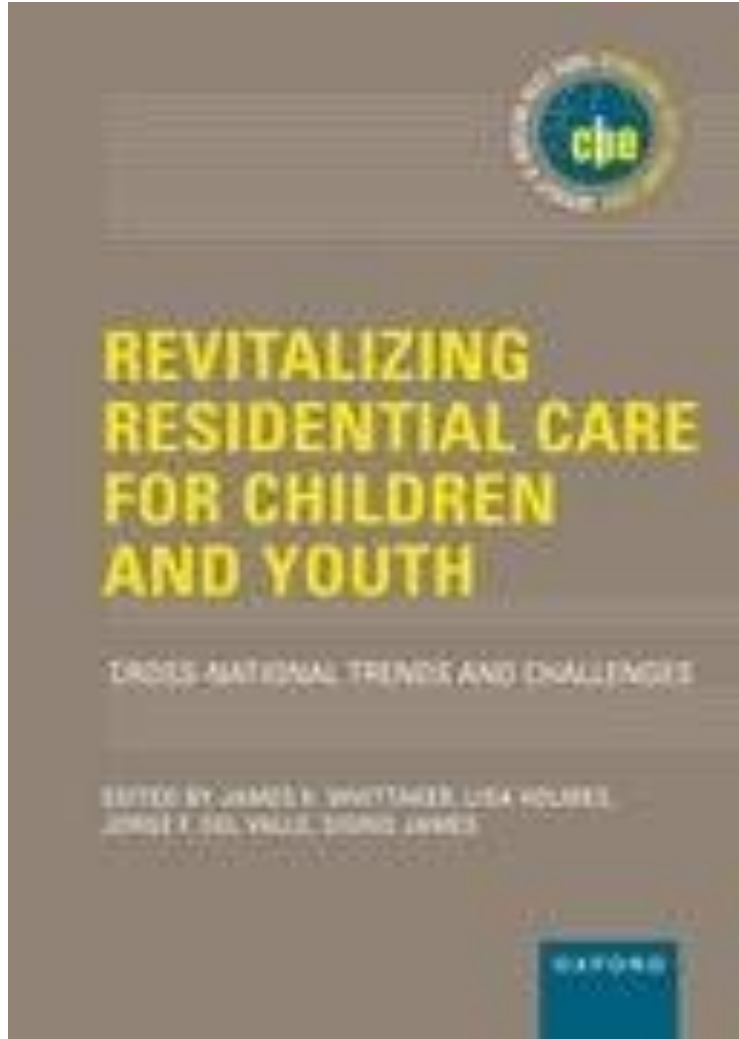

Персоналът в резидентните услуги за деца.

Къде в международен аспект се позиционира
България??

Д-р Събина Събева, Международна социална служба-
България

Източник. Страни, включени в сравнителния анализ

Дания, Финландия, Нидерландия, Италия, Испания, Португалия, Англия, Ирландия, Шотландия, Франция, Германия

Сащ, Канада, Австралия, Аржентина
Израел

Обновяване на резидентната грижа за деца и младежи.

Международни тенденции и предизвикателства.

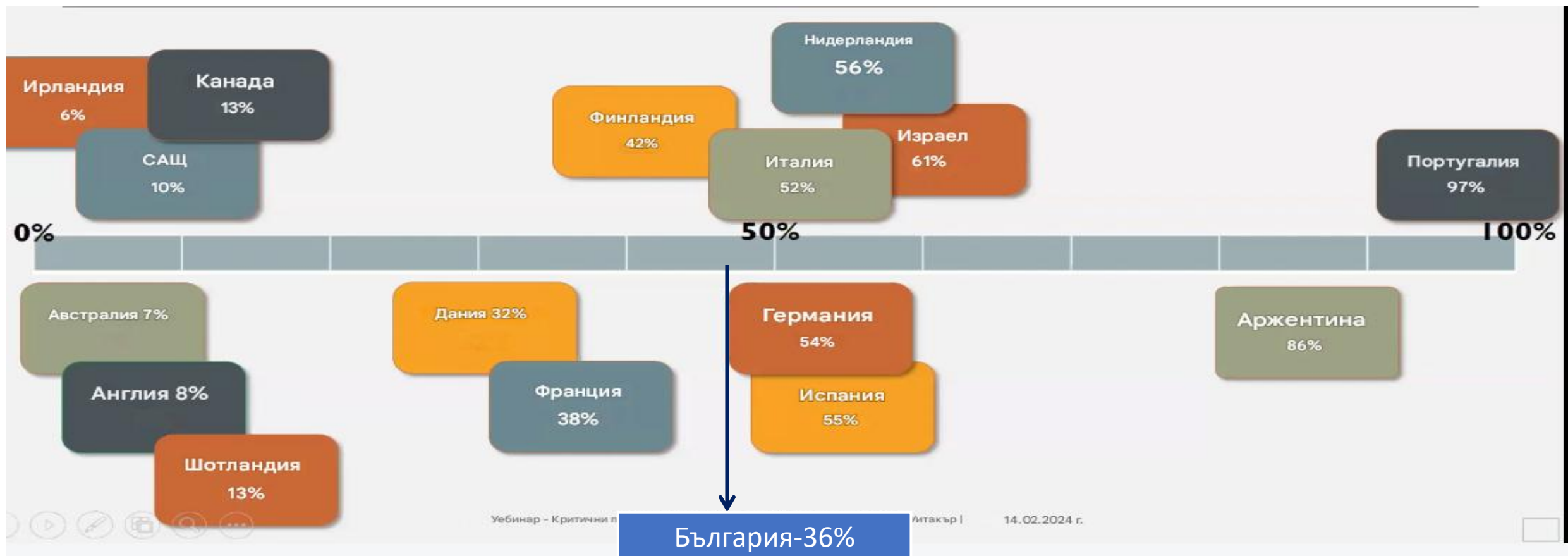
James K. Whittaker, Lisa Holmes, Jorge Carlos Fernandez del Valle, Sigrid James

Oxford university press, 2023

Статистика

Държава	Брой деца, настанени в грижа извън семейството	Честота на настаняванията на деца извън с-вото на 1000 деца до 18 г.	Дял на децата в РГ спрямо децата в ПГ + роднини/ близки	Дял на децата в ПГ и при близки и роднини спрямо общия брой на децата, изведени от биологичното им семейство
Англия	80 080	6,7	8%	72%
Германия	162370	14,4	53,6 %	32,9% 13,5% близки и роднини
Франция	195597	11,6	38 %	44% +11%-други
Португалия	6706	3,3	97%	3%
Испания	42529	5,1	55%	45%, от които 65% - близки и роднини
Ирландия	5 818	4,9	6,3%	
Канада	59 283	8,16	6%	92%+ 2% др.
България	8 430	7,64	36, 1%	17,6% ПГ 46,3%-близки и роднини

Относителен дял на резидентната спрямо семейно базираната грижа

Нива на ползване на РГ . Определящи фактори

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

Ниско ниво на използване	Средно ниво на използване	Високо ниво на използване
Проведени законодателни реформи, направен преглед на административни процедури Търсене на алтернативни „най-добри практики“; налагане на санкции за използване на РГ Закриване на услуги и диверсификация на подкрепата за деца в риск и семейства По-кратък престой, фокус върху терапията и стабилизиране на поведението Доказателства за клинично изявени емоционални и поведенчески проблеми при младежите Сравнително по-слабо развита работна сила	Отразена е логиката - „семейството на първо място“, но РГ е неразделна и/или също толкова важна част от системата за закрила Акцент върху подобряване на качеството на РГ и изграждане на професионална работна сила По-малко клинична ориентация; повече фокус върху средата на РГ и социалната педагогика Има доказателства за по-позитивен имидж на РГ в обществото Разнообразни модели - необходимост от субанализ	Високата употреба като цяло се признава за проблем Малко алтернативи Дълга институционална история Културни фактори, които правят алтернативите, базирани в семейството, по-малко вероятни

Изисквания в България към квалификацията на служителите в ЦНСТ за деца (НКСУ)

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

- основни специалисти: социален работник; специален педагог (ЦНСТДУ)
- при необходимост, препоръчителни специалисти: психолог, специалист социални дейности и др.; социален педагог, ерготерапевт и др. (ЦНСТДУ);
- служители, пряко ангажирани с обслужването на потребителите: детегледач; сътрудник социални дейности.

С какви компетенции и какво се очаква от основните и препоръчителни специалисти??

Характеристики на работещите/труда в РГ в 16те страни

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

- **Заплащането на труда** - по-ниско от това на професионалистите, работещи в областта на закрилата на детето; на нивото на минималната работна заплата, близо до средната или под средната работна заплата в дадена страна.
- В много от страните работата се **възприема като такава с нисък статус**.
- Работещите в РГ **имат ниска самооценка и удовлетвореност от работата**
- Отчита се **липса на висококачествена, специализирана супервизия**
- Регистрира се **високо текучество** (в пряка връзка със заплащането и статуса)

Квалификация на персонала в РГ

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

5 нива:

1. Не се изисква квалификация (минимална)
2. Средно образование
3. Професионално обучение
4. Висше образование
5. Висше образование в социалната сфера

Нива на квалификация и обучение

1. Не се изисква или се изисква минимална квалификация – САЩ, Канада, Австралия

Англия и Шотландия нямат минимално изискване за квалификация, но имат разработена система за обучение на работното място с оглед получаване на професионален сертификат.

- **Англия:** Минималната квалификация по време на заемане на длъжността се получава след 12 месеца;
- **Шотландия:** Квалификация за практика в РГ и сертифициране на знанията с Висш национален сертификат

2. Изисква се диплома за средно образование

- **Израел** – за всички служители
- **Португалия и Аржентина** – за служителите, които пряко се грижат за децата; за екипите за подкрепа – висше образование по психология, социална работа и др.

3. Специфично професионално обучение - в някои страни важи за част от или преобладава като изискване към работната сила в РГ.

- **Нидерландия** – възможно е средно проф. образование в областта на педагогиката. Предпочита се, обаче, бакалавър по социална работа или социална педагогика.
- **Германия**- специализирано проф. обучение - педагог (70% от персонала), което отнема няколко години. 30% са с висше образование по социална работа или социална педагогика

4. Страни, където част от персонала в РГ или всички служители са с висше образование.

Дания – поне половината от служителите трябва да са с бакалавър по социална работа или социална педагогика.

Финландия – лицензирани специалисти по социални услуги. Поне половината от служителите трябва да са с бакалавър.

Ирландия- Изисква се тригодишна бакалавърска степен по социални грижи.

5. Висше образование със специфична квалификация в социалната сфера- Франция, Испания и Италия

Създават нови професии, които развиват работата с уязвими групи, вкл. деца и младежи в РГ, развивайки социалното образование като практическа дисциплина в соц. педагогика.

Заключение

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

Мултидисциплинарният екип е най-подходящият вариант на персонал с оглед справяне с комплексните нужди на децата и младежите (социални педагози, социални работници, психолози, педагози...).

Липсва консенсус в международен план кой и с каква квалификация трябва да предоставя грижа за високорисковата група деца и младежи в РГ.

Лични качества. Знания и умения

НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
6-7 ноември 2025 г.
Велико Търново

Емпатия
Комуникация

+

Рефлексия
Информираност за ефекта от преживяна травма
Културна компетентност

Продължаващо специализирано обучение